

ERDAL ÖZ

SULAR
NE GÜZELSE

1998 Sait Faik Hikâye Armağanı
11. BASKI

 can
modern

ERDAL ÖZ
SULAR
NE GÜZELSE

Can Modern

Sular Ne Güzelse, Erdal Öz

© 1997, Can Sanat Yayınları A.Ş.

Tüm hakları saklıdır. Tanıtım için yapılacak kısa alıntılar dışında yayıncının yazılı izni olmaksızın hiçbir yolla çoğaltılamaz.

1. basım: 1997

11. basım: Haziran 2021, İstanbul

Bu kitabın 11. baskısı 1 000 adet yapılmıştır.

Dizi editörü: Emrah Serdan

Düzeltili: Zühre Güldoğdu

Mizanpaj: Bahar Kuru Yerek

Kapak resmi: Andrew Bzh / Shutterstock

Baskı ve cilt: Arı Matbaası

Davutpaşa Cad. Emintaş Kâzım Dinçol San. Sit. No: 81/39,

Topkapı, İstanbul

Sertifika No: 44009

ISBN 978-975-510-774-5

CAN SANAT YAYINLARI

YAPIM VE DAĞITIM TİCARET VE SANAYİ A.Ş.

Maslak Mah. Eski Büyükdere Cad. İz Plaza, No: 9/25 Sarıyer/İstanbul

Telefon: (0212) 252 56 75 / 252 59 88 / 252 59 89 Faks: (0212) 252 72 33

canyayinlari.com/9789755107745

yayinevi@canyayinlari.com

Sertifika No: 43514

ERDAL ÖZ
SULAR
NE GÜZELSE

ÖYKÜ

1998 SAİT FAİK HİKÂYE ARMAĞANI

♥can

Erdal Öz'ün Can Yayınları'ndaki diğer kitapları:

Yaralısın, 1983

Kanayan, 1985

Bir Gün Yine Allı Turnam, 1986

Gülünün Solduğu Akşam, 1986

Havada Kar Sesi Var, 1987

Odalarda, 1995

Cam Kırıkları, 2001

Defterimde Kuş Sesleri, 2003

Yorgunlar, 2009

Yarın, Nasıl Bir Gün Olacaksın?, 2016

ERDAL ÖZ, 26 Mart 1935'te Sivas, Yıldızeli'nde doğdu. Devlet memuru olan babasıyla birlikte Türkiye'nin değişik yerlerini dolaştı. Tokat Lisesi'ni bitirdikten sonra, İÜ Hukuk Fakültesi'nde başladığı yükseköğrenimini Ankara Hukuk Fakültesi'nde tamamladı. TDK Yayın Kolu'nda, Türk Sinematek Derneği Ankara Şubesi'nde çalıştı. İstanbul'da arkadaşlarıyla birlikte *a Dergisi*'ni çıkardı. İlk öykü kitabı *Yorğunlar*, 1960'ta *a Dergisi* yayınları arasında çıktı. İlk romanı *Odalarda*, aynı yıl Varlık Yayınları'ndan çıktı. Ankara'da Sergi Kitabevi'ni açtı. 12 Mart Askerî Darbesi'yle başlayan karanlık dönemde siyasal görüşlerinden dolayı üç kez tutuklandı, hapis yattı ama yargılanma sonucunda aklandı. Bu dönemi işlediği *Yaralısın* adlı romanıyla 1975 Orhan Kemal Roman Armağanı'na değer görüldü. 1975-1981 yılları arasında Cem Yayınevi'nin Arkadaş Kitaplar adlı çocuk edebiyatı dizisini yönetti. 1981'de Can Yayınları'nı kurdu. *Sular Ne Güzelse* adlı kitabıyla 1998 Sait Faik Hikâye Armağanı'nı, *Cam Kırıkları* ile 2001 Sedat Simavi Öykü Ödülü'nü aldı. *Kanayan* (1973) adlı öykü kitabında, *Deniz Gezmiş Anlatıyor* (1976) ve *Gülünün Solduğu Akşam* (1986) adlı anı-romanlarından sonra *Gülünün Solduğu Akşam*'a girmeyen notlar ve izlenimlerini 2003'te *Defterimde Kuş Sesleri*'nde topladı. SSCB gezisinin izlenimlerini içeren *Allı Turnam* (1976), 1998'de *Bir Gün Yine Allı Turnam* adıyla yeniden yayımlandı. *Havada Kar Sesi Var* adlı öykü kitabı 1987'de basıldı. *Dedem Korkut Öyküleri* (1979), *Alçacıktan Kar Yağar* (1982), *Babam Resim Yaptı* (2003) adlı üç çocuk kitabı yayımlandı. Erdal Öz, 6 Mayıs 2006'da aramızdan ayrıldı.

İçindekiler

Bir Kuşu Tanımak	11
Bir Uçurtma Gibi	25
Bitirim	39
Kardır Yağan Üstümüze	45
Kediler	57
Unutulmaz Bir Atlı	63
Yaş Günü	77
Kırmızı Şemsiye	99
Sular Ne Güzelse	111
Sevişmenin Resmi	121

BİR KUŞU TANIMAK

Galata Köprüsü'nün parmaklıkları, balık tutmaya çalışan dışarıklı insanlarla doluydu. Önlerinde küçük naylon kovaları, ellerinde uzun oltalarıyla, hayatında hiç balık tutmamış insanlar, açgözlü aptal minik istavritleri, izmaritleri, aşağıdaki bulanık denizden çekip çekip çıkarıyorlardı.

Arabalar, köprünün ek yerlerine takırtılarla vurup geçiyorlardı. Birden onu gördüm. Köprünün karşı kaldırımında yürüyordu. Yine sınıfa ilk girdiği günkü gibi upuzun bir soru işaretiydi. Başı sargılıydı. Yönümü değiştirip yola fırladım; attım kendimi arabaların arasına; fren seslerine aldırmadan koşup karşıya geçtim. Kalabalığın üstünden, uzaktaki sargılı başını görüyordum. Eminönü'ne doğru hızlı hızlı yürüyordu. İnsanları ite kaka, ona buna çarpa çarpa koşup yetişmeye çalıştım.

“İlhan Bey!” diye seslendim.

Duymamış olmalıydı.

“Hocam! İlhan Bey!”

Birden hızlandığını gördüm. Yoksa ona benzeyen biri miydi? Yetişip yüzünü görmeliydim. Açtım adımlarımı. Çok hızlı yürüyordu. Yetişip önüne geçtim, yüzünü görmeye çalıştım. Bıyıksızdı, ama oydu. Başı, kirlenmiş bir sargı beziyle sarılıydı.

“İlhan Bey!” dedim, yanına sokulup.

Gördü beni. Başını hızla çevirip daha da açtı adımlarını. Köprünün Eminönü ağzına gelmiştik. Sağa döndü. Unkapanı yönünde yürümeye başladı. Koşuyor gibiydi. Koşup yetiştim yine. Yandan eğilip,

“İlhan Bey! Hocam! Beni tanımadınız mı?” dedim.

Duyabileceğim bir sesle:

“Peşimi bırak!” dedi sertçe.

“Ama neden hocam? Sizinle konuşmalıyım!”

“Git!” dedi; yüzüme bile bakmadı.

Şaşırmıştım. İlhan Bey bu olamazdı. İlhan Bey yapmazdı bunu.

“Hocam, nasıl olur?”

“Bırak peşimi!” dedi yavaş bir sesle, ama sertçe.

“Neden hocam?”

“Peşimde polis var. İzleniyorum. Uzaklaş yanımdan!”

“Sizi bırakmayacağım!” dedim. “Konuşalım biraz!”

“Git!” dedi. “Senin de başın belaya girecek! Bırak beni!”

“Bırakmayacağım hocam!”

“Ne olur bırak beni,” dedi. “Git!”

“Hayır, bırakmayacağım!” dedim.

Koşmaya başladı. Onu ilk kez koşarken görüyordum. O önde, ben arkada koşuyorduk. Yine yetiştim ona. Durdu. Soluk soluğaydı.

Arkasındaydım. İkimiz de öylece duruyorduk. Döndü. Birbirimize bakıyorduk. Yaklaştım. Birden kollarını açtı.

“Gel be!” dedi. “Gel öyleyse!”

Sarıldı bana. Başımı göğsüne dayadı; elini saçlarımda gezdirdi, sıktı beni kollarının arasında.

“Çok özledim sizleri,” dediğini duydum tepemden. Sesi titremişti.

Kollarımdan tutup uzaklaştırdı beni kendisinden.

Eğilmiş, yaşlı gözlerle bana bakıyordu. Islak gözlerinin içi gülüyordu.

“Büyümüştün,” dedi.

“Sizi gördüğüme çok sevindim,” dedim.

“Polisten korkmuyor musun?” dedi.

Ne yanıt vereceğimi bilemedim. Başımı salladım.

“Gel gidelim öyleyse,” dedi.

İki dost gibi yürümeye başladık.

“Nasılsınız hocam?” dedim.

“Gördüğün gibi işte.”

“Ne zaman çıktınız?”

“Bir hafta oldu.”

“O günden beri içeride miydiniz?”

Başımı salladı gülerek. Oldukça acı bir gülümsemeydi bu.

“Bırak şimdi bunları,” dedi. “Hangi fakülteye girdin sen?”

“Hukuğa.”

“Çok iyi.”

“Hocam nereye gidiyoruz?”

“Evime.”

“Ne güzel,” dedim.

“Ne güzel bir ev göreceksin şimdi,” dedi.

İki yıl önce okulun bahçesinde birlikte yürüyüşümüzü hatırladım. O gün okul bahçesinde, onca öğrencinin gözü önünde, İlhan Bey’in yanında, içimde büyüyen bir öfkeyle, benim için ne kadar onur kırıcı bir yürüyüştü o. Ben o gün İlhan Bey’in dersinden onuru kırılmış bir öğrenci olarak bahçeye çıkmış, kendimi duvarın dibine atmıştım. Çökmüş kalmıştım oracığa. Ellerimle yüzümü kapatmıştım. İçimden ağlıyordum. Birden bir gölge belirmişti önümde. Adımla seslenmişti bana. Parmaklarımı aralayınca karşımda onu bulmuştum.

“Kalk, biraz konuşalım.”

Yüzümü açtığımda, tepemde, güler yüzle bana bakıyordu. Az önce sınıfta, onca arkadaşımın yanında bana sıfır veren, beni oturduğum arka sıradan ön sıraya alan İlhan Bey bu olamazdı. İstemeyerek kalktım yerimden.

“Gel yürüyelim.”

Büyük bahçenin ortasında yan yana yürümeye başladık. Upuzun boyuna uygun olarak öylesine geniş adımlarla yürüyordu ki, belinin ancak biraz yukarısına gelen boyumla ona yetişmek için koşar adım yürümek zorunda kalıyordum. Sorduğu sorulara yanıt vermek için başımı kaldırıp bakınca yüzünün ne kadar tepemde olduğunu görüyordum. Sanırım bütün öğrenciler bize bakıyordu. Ben kimselere bakamıyordum. Öğretmenlerin gözüne girmek için teneffüslerde bile onların yanından ayrılmayan o yağcı öğrenciler gibi görünmekten nefret ederek yürüyordum yanında. Öbür arkadaşlar şimdi kim bilir neler düşünüyordu benim için. İlhan Bey o gün, belki bilerek belki bilmeyerek, onurumu bir kere daha kırmış oluyordu böylece.

“Bugün derste kimseye not vermedim,” dedi. “Yalnızca sizleri denemek istedim. Beğeninizi ölçmek istedim. Sizleri tanımak istedim. Korkma, sıfır almadın.”

Sıfır almadığımı öğrenince gizlice sevinmiştim.

“Bugün okuduğun şiiri çok mu beğenerek seçtin?” dedi.

“Evet efendim.”

“Sen hiç Orhan Veli okudun mu?”

“Hayır efendim.”

“Okumalısın.”

“Peki efendim.”

Bir an önce ders ziline çalmasını, bu onur kırıcı görüntüden bir an önce kurtulmayı istiyordum.

“Bugün eve giderken Orhan Veli’nin şiir kitabını al,”

dedi. “Kitabevinde var; dün gördüm. Bir hafta sonra o kitap hakkında seninle konuşacağız, tamam mı?”

“Peki efendim.”

O sırada zil çaldı. Ayrıldık. İlhan Bey uzaklaştıktan sonra başımı kaldırıp çevreme bakındım. Kimsenin bana baktığı yoktu. Herkes sınıflarına girmek için giriş kapısına yürüyordu.

O akşam eve giderken küçük kitabevine uğrayıp Orhan Veli'nin kitabını sordum. Aldım. Yolda yokuşu tırmanırken, açılmamış sayfaları atlayarak, rasgele göz gezdirdim kitaba. Garip şiirlerdi. Alışık olmadığım türde yazılmış matrak, hafif şiirlerdi. Sınıfta kalkıp ezbere okuduğum Faruk Nafiz'in şiirine hiç benzemiyorlardı. Sanki şiir değil gibiydiler. Gülümseyerek eve kadar beş-on sayfasını okuduğumu hatırlıyorum.

Fatih'in ara sokaklarından birinde kötü yapılmış üç katlı beton bir evin kapısında durduk. İlhan Bey dönüp geldiğimiz yola baktı. İzlenip izlenmediğimizi anlamak ister gibiydi.

Aralık duran demir kapıyı itip girdik. Merdivenlerden döne döne iki kat aşağı indik. Bir tahta kapının önünde durduk. İlhan Bey anahtarını çevirip açtı kapıyı. İçerisi karanlıktı. Düğmeyi bulup ışığı yaktı. Küçücük bir odaydı. Penceresi yoktu. Duvar dibinde bir basık kar yola vardı. Dağınık incecik bir yatak. Yatağın üzerindeki battaniyeyi düzeltti.

“Gel, otur,” dedi.

Yanda bir küçük tahta masa, önünde de tahta eski bir iskemle vardı. Masanın üzerinde yarısına kadar içilmiş bir su şişesi, bir de boş bardak. Odada başka da hiçbir şey yoktu.

İlhan Bey eğilip yatağın altından küçük tahta bavulu

çekerken ayağa kalktım. Bavulu yatağın üzerine çıkardı, açtı; içinde defterler, kitaplar, bir sürü de yazılı kâğıt vardı. Kâğıtları karıştırıp birkaç sayfayı ayırdı. Bavulu kapatıp yine yerine koydu. Masanın başındaki gıcırtılı iskemleye oturdu.

“Nasıl beğendin mi evimi?”

Güldüm. O da güldü.

“Odanızın hapisshaneden pek farkı yok hocam,” dedim.

“Ama burası evim benim,” dedi. “Yine de hapisshaneden iyidir. Ev her zaman iyidir.”

“Başınıza ne oldu hocam?”

“Boş ver; önemli değil.”

“Hocam, çok mu kötülük yaptılar size?”

“Boş ver,” dedi. “Bak, sana hapisshanede yazdığım birkaç şiir okuyacağım. Okumamı ister misin?”

“İstemez olur muyum hocam?”

“Belki bu şiirler sana bir şeyler anlatır.”

Okumaya başladı. İlhan Bey çok güzel şiir okurdu. Bana şiiri o sevdirmişti. O özlediğim sese kavuşmuşum yine. Hiç sesini yükseltmeden, yalın, konuşma sesiyle ne güzel şiirler okuyordu karşımda.

“Güzel bir şiir yüksek sesle okunmaz,” demişti bir gün sınıfta. “Şiir güzelse, onun kendi sesi vardır zaten.”

Böyle demişti.

“Dergilerde şiirlerini yayımlamaya başladığını gördüm,” dedi. “Güzel şiirler yazacaksın sen. Hele ‘Tramvaycının Türküsü’nü çok sevmişim.”

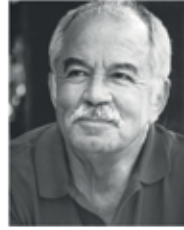
“Hocam, kendi şiirlerinizi okuyun lütfen. Benim yazdıklarım bunların yanında hiç kalır.”

“Öyle deme. İstersen okurum daha. Ama senin daha güzel şeyler yazacağına inanıyorum.”

Bavulunu açıp aldığı başka kâğıtlardan iki şiir daha seçip okudu.

50 kuşağının öncü yazarlarından Erdal Öz, edebiyatımıza yalın bir dille yazılmış birbirinden değerli eserler armağan etmiştir.

Fotoğraf: Mehmet Turgun

Klasik öykü anlayışında ağırlık "konu"dadır. Bunun, gerek dünya edebiyatında, gerekse bizim edebiyatımızda çok güzel örnekleri vardır. Bu aşılmalıdır. İlginç, sürükleyicilik "konu"ya dayanmamalıdır, diyorum. Öykü, ancak okunarak beğenilsin, bir başkasına konusu özetlenip anlatılınca öykü öykülüğünü yitirsin istiyorum. Ama okur, öyküyü okumaya başlayınca öyküden kopmasın, yapışsın öyküye, sonuna kadar sürüklesin öykü onu. Bu, elbette okurun değil, öykünün görevidir. *Sular Ne Güzelse* adlı bu kitabımdaki öykülerde bunu gerçekleştirmeye çalıştım. Bu yüzden, anlatım, kurgu, sözcüklerle oluşturmaya çalıştığım görüntüler çok öne geçti. Bu öykülerin ortak bir özelliği daha var: Bir yeniyetmenin gözüyle anlatılmaya çalışılan hüzünlü zamanlar; anlar, günler, aylar. Ama bu öyküler, bir anılar toplamı sanılmasın. Elbette yazdıklarımda kendi çocukluk dönemimden yola çıkışlar oldu, ama anılarımı yazmadığım bilinmelidir. Hangi öykü yaşanmış bir zaman kesitinden, bir küçük görüntüden yola çıkmaz ki. Ancak iyi bir öykü, yalnızca yaşanmışların anlatısı olamaz, bununla yetinemez. Yaşanmışlık duygusunu verebilmek, okurun yüreğinde yer edebilmek, o anlatının, o öykünün başarısı sayılmalıdır.

ERDAL ÖZ

#modernöykü #çocukluk #anı #sürükleyicilik #hüzün

 can

canyayinlari.com | [f](#) | [t](#) | [canyayinlari](#)

öykü

ISBN: 978-975-510-774-5

9 789755 107745